

CAMILLUS

bode

Jaargang 56

Aflevering 2

December 2010

Uitgave van de Camillianen in Nederland

Roermond, Heinsbergerweg 174, 6045 CK, Tel. 0475-321985, Fax 0475-324784
Internet: www.camillianen.nl, E-mail: camnl@xs4all.nl

Val Dieu

Oude gebouwen met een rijke historie trekken bezoekers aan. Er gaat een bepaalde geheimzinnige aantrekkingskracht van dergelijke plaatsen uit. Op 20 september bezochten we met onze gemeenschap de abdij van Val Dieu. Niet direct een bedevaart, maar wel een tocht met als doel de spirituele betekenis van de abdij en haar bewoners te leren kennen. We werden rondgeleid door de heer Fastré, die, hoewel niet Nederlandstalig, zijn uiterste best deed om ons in het Nederlands rond te leiden. De abdij ontstond op de grens tussen twee elkaar vaak bevechtende landheren. Henry III, hertog van Luxemburg, en Lothaire II, graaf van Dalhem, gaven in 1216 beiden een stuk grond aan weerskanten van de

hun grens aan de cisterciënzer monniken om daar een abdij te stichten. In plaats van vechten zou er op hun grens gebeden worden.

Lees verder op pagina 2.

Van de redactie

In deze uitgave van de Camillusbode willen wij u meenemen naar verschillende bedevaartplaatsen binnen en buiten Nederland. Sommige beroemd, andere slechts plaatselijk bekend. Maar allemaal min of meer regelmatig bezocht. Ook door ons. Misschien brengt het u op een idee. De Camillianen van Nederland wensen u allen Zelig Kerstfeest. Moge het nieuwe jaar 2011 voor u allen een zegenrijk jaar worden!

Piet Denneman

Versijnt gratis tweemaal per jaar in een oplage van 1700 exemplaren, hoewel giften voor de missie of de onkosten welkom zijn.

*Giro: 16 90 120 t.n.v. Administratie St. Camillusbode Roermond of: 10 63 218 t.n.v. Missiecentrale Camillianen Roermond
ISSN nr. 0008-221*

De monniken wijdden zich aan het in cultuur brengen van de grond door stukken bos te rooien, beken uit te diepen en moeras droog te leggen. Daarnaast verwierven zij grote erkenning voor hun kopieerwerk, daar vroeger alle boeken met de hand geschreven en gekopieerd moesten worden.

De geweldig interessante geschiedenis van de abdij door de eeuwen heen is veel te omvattend om nu even kort weer te geven.

In de laatste jaren van de vorige eeuw en het begin van deze eeuw kreeg ook de abdij van Val Dieu te kampen met een gebrek aan monniken. De hoge leeftijd en het geringe aantal was voor hen reden om de abdij te verlaten en zich bij een andere abdij van hun orde aan te sluiten.

Een grote zorg voor de vertrekkende monniken was, wat er gebeuren moest met dit prachtige oord van stilte en gebed. Zo'n cultureel en religieus erfgoed kun je toch niet zomaar laten verkommeren of aan een projectontwikkelaar verkopen.

Een aantal leken, gehuwd en ongehuwd, vormde een nieuwe religieuze gemeenschap.

Zij hebben geen geloften van armoede, gehoorzaamheid en ongehuwd-zijn afgelegd, maar verenigen zich onder de oude monnikgelofte van de *stabilitas*, dwz. je verbinden aan één plaats om te leven, te werken en te bidden. Dat is dan ook het doel van deze jonge gemeenschap. Enkelen wonen binnen de muren van de abdij en anderen in hun eigen huis in de omgeving.

Zij houden de abdij als gebouw en plaats van gebed in stand en hebben geregelde gebedstijden waaraan ook bezoekers van buiten kunnen deelnemen. Dat klinkt gemakkelijk, maar zo'n uitgestrekt historisch gebouw vraagt om heel wat onderhoud. De kosten daarvoor worden grotendeels opgebracht door de opbrengst van de brouwerij en de kaasverkoop. Ook de stroom toeristen die dagelijks de abdij en de brouwerij bezoeken, brengen wat geld in het laatje.

Mocht u ooit in de buurt van Luik zijn, rij dan een 20 minuten naar het oosten en in de buurt van het mooie plaatsje Aubel vindt u het "dal van God", oftewel Val Dieu.

Paul Schreur

Postzegels voor de missie en Air-Miles sparen

Hartelijk dank aan alle mensen die voor ons postzegels verzamelen. Het lijken altijd kleine druppels op een gloeiende plaat, maar vele druppels kunnen een emmer vullen.

De door u verzamelde en opgestuurde postzegels hebben het afgelopen jaar ruim € 300,- opgebracht. Een heel aanzienlijk bedrag wanneer u naar die kleine stukjes papier kijkt.

Ook kreeg ik verschillende keren hele albums aangeboden, die mensen nog ergens hadden liggen en waar ze niets meer mee deden. Al deze spaarders wil ik dus van harte bedanken.

Het sparen van Air-Miles ten behoeve van onze missie gaat nog steeds door. De opbrengst mag er nog steeds zijn en moedigt ons aan door te gaan, want het afgelopen jaar is er voor ruim 400 Euro gespaard door onze groepsspaarders. Dat is toch de helft van de prijs voor een ticket van onze missionarissen. Helaas kunnen we geen nieuwe spaarders meer opnemen. Dus ook voor deze actie weer veel dank.

Paul Schreur

Op rust langs de Maas Heppeneert

Een mooie fietstocht kan gerust gecombineerd worden met een bezoek aan een bedevaartplaats. Die hoeft niet direct naar Lourdes of Santiago de Compostella te gaan, want ook dichtbij zijn er heel mooie bedevaartsoorden. Een voorbeeld is de rit naar Heppeneert.

Vanuit Roermond via Montfort en de abdij Lilbosch door naar Susteren en vandaar via Holtum naar Grevenbrich is al een mooie rit op zich. Dan via het fietsveer de Maas over. Om vervolgens langs de Maas richting Maaseik te rijden. Na grote fruitboomgaarden voert de fietsweg naar het gehucht Heppeneert, waar een mooi kapelletje staat met een beeld van "Onze Lieve Vrouw van Rust". Elke bedevaartplaats heeft een speciale soms wonderlijke geschiedenis. Zo ook Heppeneert.

Volgens de oude overlevering spoelde tijdens een van de overstromingen van de Maas in Elen een beeldje aan van Maria. Het beeld laat Maria zien, die er alle rust bij zit met de apostel Johannes, die naar de hemel kijkt, achter haar.

Er werd een kapelletje gebouwd, waarin het beeld werd ondergebracht. In 1706 verkocht de Maastrichtenaar Petrus Curingen, die eigenaar was van het kapelletje en de bijbehorende pachthoeve, zijn bezittingen aan de Kruisheren in Maaseik, waarna de devotie tot Maria in het kapelletje pas echt op gang kwam. Na verschillende omzwervingen als gevolg van conflicten en oorlogen kwam het beeldje in Heppeneert terecht, waar het nu duizenden pelgrims trekt. Zeker op zonnige dagen is het er een drukte van belang. Veel mensen komen er "om te bidden voor geestelijke en lichamelijke gezondheid, om bevrijd te worden van angsten en kwellingen, om inzicht te verkrijgen in moeilijk te nemen beslissingen, of gewoon om tot rust te komen" zegt de folder in de kerk. Na een versnapering in nabijgelegen restaurants, zoals dat voor veel pelgrims hoort, gaat de tocht verder langs de Maas om via Maaseik, en Thorn weer richting Roermond te gaan.

Paul Schreur

Bedankt

"Da ge bedankt zijt, da witte"

Zo bedankten de mensen elkaar, zeker vroeger, in Den Bosch en omstreken. En bedanken doen we nog steeds, in allerlei variaties en alle mogelijke talen.

Bedanken betekent: waarderen wat de ander voor je gedaan heeft of nog steeds doet, daar blij mee zijn.

Daarom wil ik u allen bedanken, die onze missionarissen en hun mensen steeds opnieuw helpt. Waar de landelijke tendens is om ontwikkelingshulp te gaan minderen, vergeet u ons gelukkig niet. Komt dat omdat u en ik mogen geloven? Uit onderzoek blijkt dat gelovige mensen meer geven. Omdat wij geloven dat de aarde aan ons allemaal is gegeven en dat wij daarom voor elkaar verantwoordelijk zijn en dus samen willen en moeten delen. Is dat ook niet het eerste gebod: God liefhebben en de naaste als jezelf?

Zo kunnen we samen Kerstmis vieren.

Nogmaals dank en zalig Kerstmis!

Trix Coerts

Lourdes: bron van hoop

Het begin

Toen ik in 2000 voor het eerst met de zorgverzekeraar VGZ mee mocht reizen als verpleegkundige ter ondersteuning van de zieken in Lourdes, kon ik niet vermoeden dat ik 10 jaar later twee maal in het jaar er heen zou reizen om mee te helpen. Dit omdat ik het toen allemaal maar onzin vond. Allerlei prullaria, oppervlakkige devotie en religieuze flauwigheid stonden rijndik in de winkelstraten, en werd de gelovige gereduceerd tot een koopjesbeluste "reli-shopper". Nu tien jaar later heb ik een doos vol met zelf aangeschafte en gekregen prullen die verwijzen naar de verschillende bedevaarten. Voor mij is het nog steeds spul, maar het verwijst wel degelijk naar die ene ontmoeting die ik had met iemand of naar dat ene bijzonder moment dat ik vast wil houden.

De reis van dit jaar

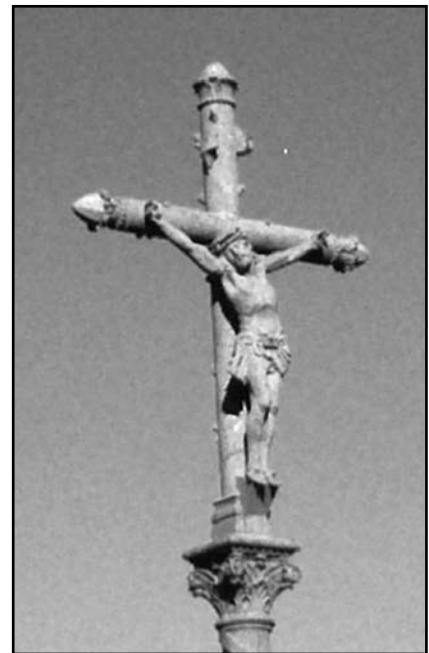
De nacht voor vertrek kon ik nauwelijks slapen. Ik ben iedere keer weer onrustig; maar op een prettige manier. Het is het verlangen naar de mensen die ik ga ontmoeten, de oude vrienden die ik een jaar niet heb gezien en niet op de minste plaats Lourdes zelf. Dus met een slaapgebrek ving ik aan met een vermoeiende reis en een nog vermoeiender week. Ik had mij voorgenomen dit jaar écht mijn best te doen een goede pelgrim te zijn, mee te doen, mee te bidden en me onder te dompelen in het Lourdes gevoel.

Terugblikkend op de tocht ben ik hierin goed geslaagd. Door de werkzaamheden kon ik weinig meebidden omdat mijn verantwoordelijkheid in het ziekenhuis van Lourdes lag. Je bent dan weinig werkzaam in de heiligdommen en meer op de ziekenzaal. Vandaar dat je eruit moet halen wat erin zit. Een bezoek met een zieke aan de grot beleef je even intens als degene voor wie je de rolstoel duwt.

Buiten alle diensten, gestolen momenten van gebed en religieuze praktijken maken we onderling ook enorm veel plezier, vertellen we grappen en halen samen herinneringen op aan voorgaande bedevaarten en praten zo nieuwelingen bij. Overigens is het zo dat niet iedere medewerker even devoot of religieus betrokken is, maar wel de dienst naar de zieke gestalte wil geven. Dat is de bindende kracht van de onderlinge verbondenheid, hoe divers we onderling ook zijn, vinden we ons bij de zieke pelgrim.

Jacques Perrier, de bisschop van Tarbes en Lourdes biedt de pelgrims ieder jaar een thema. Dit jaar was het thema "het kruisteken maken met Bernadette". Dit thema werd ons uitgelegd als kruis van de innerlijke beweging. Enerzijds omhoog en omlaag, tussen God en de mens en een verticale beweging van onderlinge verbondenheid, van-mens-tot-mens. Net zoals wij het kruisteken maken, van

Bretoens kruis, op de Esplanada.

boven naar beneden, van links naar rechts. Het kruis biedt een brandpunt, namelijk het hart, waarin de lijnen van het kruisteken samenkomen. Ter voorbereiding baden pelgrims, waaronder ik zelf, de negendaagse novenen tot Maria onbevlekt ontvangen. Deze novenen is een goede geestelijke voorbereiding en zorgt ervoor dat je in een sfeer van gebed komt en dat je een positief gevoel ontwikkelt waardoor je open gaat staan.

Er voor de ander zijn en de ander voor jou

Dit jaar ben ik opnieuw naar Lourdes gereisd en mocht van 31 augustus tot 7 september met de Limburgse bedevaarten mee als lid van de Clan des Hospitaliers Notre Dame. Ik ging niet perse mee als Camilliaan, of verpleegkundige maar eerder als pakezel om zieken te helpen bij het vervoer van A naar B en de hospitaliteit (lees: organisatie van de

heiligdommen in Lourdes) te ondersteunen bij het uitvoeren van de diverse werken. Ook dit jaar werkte ik weer in het Accueil (het ziekenhuis op de heiligdommen van Lourdes). Hoewel ik beschikbaar ben als verpleegkundige voor alle zieken binnen heiligdommen en dus zodanig geregistreerd sta, ligt het zwaartepunt bij de algemene diensten voor de eigen pelgrims en ondersteun ik de daarvoor aangetrokken verpleegkundigen die op basis van vrijwilligheid met de bedevaart meereizen. Ik zelf vind dat eigenlijk het meest prettige en doordat ik van alles meekrijg kan ik mij volledig inzetten voor de zieken, een luisterend oor bieden, tranen drogen en vooral heel veel plezier met de pelgrims maken. Die tijd heeft niet iedereen, realiseer ik mij, en ik prijs de leiding dat ik vaak in het Accueil mag werken. Je maakt namelijk veel directer de innerlijke pelgrimage van de pelgrim mee, je leert luisteren naar het verhaal tussen de zinnen door, het verhaal van een zoektocht (vaak van jaren) die tussen tranen, pijn en eenzaamheid door laveert. Want voor sommige is die gebedstocht meer een kruisweg. Door het bieden van een hand, schouder of juist een gulle lach, draag je gedurende een week wat van de last - of liever het kruis- van de bedevaartgangers mee.

Het pelgrimeren

Een ieder die ooit een bedevaart (een bidtocht) heeft

gemaakt, weet dat niet het doel belangrijk is maar juist de tocht erheen! In Lourdes is niet zozeer de werkelijke tocht belangrijk, maar de innerlijke weg die je doormaakt gedurende de dagen dat je er bent. Het is een geestelijke tocht en een gevoel van thuiskomen dat je in de loop van de dagen ontwikkelt. En eenmaal aangekomen mag je je rugzak afdoen en achterlaten bij die grot. Het is een bijzonder fenomeen, dat mensen er inderdaad hun last achter kunnen laten. Het is niet zozeer het achterlaten van je handicap, of beperkingen, maar eerder een soort opruimen. Het gevoel van schoon worden en lichter zijn. Natuurlijk heeft dat te maken met het bijwonen van de Eucharistie, de Sacramentsprocessie en de lichtjesprocessie. Maar het heeft nog meer te maken met onderlinge verbondenheid, vertrouwen en aandacht voor elkaar en voor jezelf. Dat lukt niet de eerste dag, maar neemt enkele dagen in beslag. Dat maakt het tot een innerlijke bidtocht, waarin veel mensen een gevoel van innerlijke rust, fysieke kalmte en misschien wel een tastbare glimp van Gods genade ontvangen.

De kunst is om dat gevoel vast te houden en het licht dat in je brandt uit te delen aan anderen. Zo ontmoette ik een oudere dame die vorig jaar voor het eerst mee ging naar Lourdes. Ze was zo onder de indruk geweest van haar persoonlijke tocht, dat ze zich

niet langer meer vastklampte aan haar handicap. Voorheen werd ze volledig in beslag genomen door haar pijnen, haar afhankelijkheid en zag daardoor weinig mensen. Zij leed hier erg onder en voelde zich vaak eenzaam. Ze was in staat om haar handicap niet langer een beperking te laten zijn en brengt nu drie dagen in de week - met haar elektrische rolstoel - koffie rond in het lokale verzorgingshuis. Ze kwam dit jaar terug naar Lourdes om Maria te bedanken. Hoewel ze niet genezen is van haar artrose en vergroeiingen, was ze genezen van haar grenzen.

Het Lourdes gevoel

Iedereen die ooit in Lourdes is geweest kan beamen dat er niet te beschrijven valt wat je daar meemaakt. Het Lourdesgevoel is een unieke ervaring die alles te maken heeft met kwetsbaar kunnen en mogen zijn en je geborgen weten bij Maria en bij elkaar. De mensen zijn er zachter en liever voor elkaar, er is sprake van echte onbaatzuchtigheid en oprechte belangstelling voor je verhaal. Voor mij als hulpverlener is dat van even groot belang als voor de lichamelijk gehandicapten en zieken die meegaan. Dat omslagpunt kwam eigenlijk vier, vijf jaar geleden toen ik doorkreeg, dat het mij evengoed aanging als al die zieken. Ik zag in, dat ik ook mijn beperkingen heb, dat ik ook gehandicapt ben en getekend door schade en schande. Het waren de zieken zelf waarin

Het “Putje” van Heiloo

ik mijn eigen gehandicapt zijn ervoer. Het afhankelijk zijn van troost en het gevoel van thuis willen komen. Ik dacht immers dat ik hulp kwam geven, maar kwam er achter dat ik troost vond en meer hulp kreeg dan ik kon bieden. Van ‘altijd gedacht dat ik het zelf kon’ ontwikkelde ik mij tot, ‘ik heb je nodig’!

Het wonder van Lourdes

Indrukwekkend blijven de kerkdiensten, de grot, de lichtprocessie en de sacramentsprocessie met eigen ‘Lourdes-muziek’, stemmige liturgie, zieken en hun begeleiders en de vele priesters. Maar voor mijzelf is dat niet het wezenlijke van Lourdes. Voor mij is het wezenlijke het wonder dat er iedere keer opnieuw gebeurt. Dat wonder is tweeledig, enerzijds word ik elke keer door contact met de zieken geconfronteerd met mijn eigen beperkingen en de ontmoeting met het lijdende gelaat van Christus en aan de andere kant wordt levenskracht en een geestelijke vitaliteit terug gegeven aan mensen die daar komen.

Maar toch gebeuren er onverklaarbare dingen in Lourdes, deze week mochten we getuige zijn hoe een man na bezoek aan de baden zijn beenbeugels (hij had ernstige botvergroeiingen na een ongeluk) die hij al jaren droeg, af kon leggen. Dat kan een moment van vervoering zijn waarin iemand een zodanige kracht ontvangt dat hij zich

beter voelt, kracht opdoet en een verbetering ervaart, maar het kan ook blijvend zijn. Nu volgt er een periode van observatie, medische onderzoeken en evaluaties om te bezien in hoeverre er sprake is van een wonderbaarlijke genezing. Zulke wondertekenen bieden hoop en een uitzicht op beterschap, maar de echte beterschap geloof ik, is niet het opheffen van lichamelijke ongemakken, maar het achterlaten van de zorgen, de pijn en wanhoop bij Maria.

Bron van hoop

Lourdes is daarmee een plaats van verwachting geworden, een trekpleister voor zieken en ontheemden van het eigen lichaam en geest. Lourdes, dat begon in 1858 met de Dame in het wit en een meisje van amper veertien jaar oud – Bernadette- die hout sprokkelde bij de rivier de Gave in de buurt. Op voorspraak van deze ‘Dame’ werd een kapel gebouwd, moesten de priesters komen pelgrimeren, ontsprong de geneeskrachtige bron en werd Lourdes een bron van hoop voor zieken en gehandicapten.

Vincent Sterring, novice

De eeuwen door zijn mensen op pelgrimstocht of bedevaart gegaan. Soms noodgedwongen, als “penitentie”, straf voor een zonde die men had gedaan. Soms uit devotie. Denken we maar aan Jeruzalem, Rome, Compostella. Later zijn er bedevaartsplaatsen ontstaan, waarvan Lourdes misschien wel de beroemdste is. En in Europa in elk geval de grootste. Ook dichterbij huis vinden we dergelijke plaatsen, waar mensen graag naar toe trekken. Kevelaar bijvoorbeeld, net over de Duitse grens. Maar niet iedereen is in staat om verre tochten te maken. Daarom ging men graag naar plaatsen dichterbij de buurt. De Zoete Moeder van ‘s-Hertogenbosch is beroemd; hier in Roermond hebben we Kapel in ‘t Zand, ook zo’n plek waar mensen graag komen om even te bidden. Vroeger zelfs uit het hele land en daarbuiten. En zo hebben veel streken van Nederland wel een dierbaar plekje waar mensen in hun nood om hulp komen vragen, bij Maria bijvoorbeeld.

Onze Lieve Vrouw ter Nood

Aan de westkant van het Noord-Hollandse Heiloo bevindt zich ook zo’n bedevaartsplaats: “Onze Lieve Vrouw ter Nood” geheten. Een legende vertelt daarover het volgende: Een Hollandse koopman kwam op zee in een zware storm terecht. Hij deed de gelofte om ter ere van Maria een kapel te bouwen als hij het noodweer zou overleven. Dat

gebeurde, en hij wachtte een hemels teken af om een plek voor de kapel te vinden. Korte tijd later vond een jongeman op een Oesdommer akker (Oesdom is een gehucht, dat in 1509 bij Heiloo werd gevoegd) een Mariabeeldje. De koopman hoorde daarover vertellen en op de vindplaats van het beeldje liet hij een kapel bouwen. De legende vertelt er echter niet bij in welk jaar dat gebeurd zou zijn.

Vlak erbij was al een heilige bron. Runxputte heet die, volgens weer een andere legende een verbasterde vorm van Rorik, een Noorman van Deense afkomst, die in de 9^e eeuw in dienst trad van Lodewijk de Vrome (778-840). Bij die Runxputte, waarvan het water tot op heden een genezende kracht wordt toegeschreven, heeft in elk geval tot 1573 een kapel gestaan ter verering van Maria. Die kapel sneuvelde in dat jaar bij het beleg van Alkmaar. Ruïnes bleven achter. Maar

de plek bleef mensen trekken, ondanks de tegenwerking van het wereldlijke gezag. De Runxputte die met de restanten van de kapel was gedempt, inspireerde de katholieke bevolking bijvoorbeeld in 1713 om de verering in stand te houden. In de nacht van 8 op 9 december stroomde er weer water uit de bron. Devotie was er dus troef.

Een eeuw later veranderde dat. Ministers gingen zich ermee bemoeien en werkten processies rond de bedevaartsplaats tegen. Zelfs legertroepen werden achter de hand gehouden, maar dat mocht niet baten. De situatie was echter op den duur niet te handhaven. De oud-burgemeester van Alkmaar, Fontein Verschuur, kocht de kapelgrond op en liet geen middel achterwege om de bedevaartgangers van zijn land te weren. Ware klopjachten deden het kerkelijk bestuur in 1830 besluiten om bedevaarten naar Onze Lieve Vrouw ter

Nood te verbieden.

Twintigste eeuw

In het begin van de 20^e eeuw wilde de Alkmaarse margarinefabrikant Gerrit van den Bosch op de plaats van de oude kapel een nieuwe gaan bouwen. Voor 100 gulden kreeg hij verlov van het kerkbestuur om opgravingen te laten doen. Op 20 maart 1905 werden de restanten van de oude Runxputte gevonden, en enkele dagen later de fundamenten van de oude kapel. Het enthousiasme was enorm. Na ruim 3 maanden werden er alweer bedevaarten gehouden naar de troost verschaffende plek in Heiloo.

In 1909 werd de eerste steen gelegd voor een voorlopige kapel. De definitieve genadekapel werd op 9 juli 1930 ingewijd. Maar al in 1913 was er ook al een grote kerk gebouwd, als een "noodkerk", om geld te sparen voor een grote basiliek. Maar die is er nooit gekomen. De "noodkerk" die plaats biedt aan 1000 mensen, staat er nog steeds. Genadekapel en kerk zijn zo'n 30 jaar geleden gerestaureerd. Onze Lieve Vrouw ter Nood is heel dierbaar voor de mensen uit de omgeving. Er zijn wel geen grote processies meer. Maar het is nog steeds voor veel mensen een plaats van gebed, troost, bezinning en vreugde. De geschiedenis van het eeuwenoude Oesdom is nog lang geen voltooid verleden tijd.

Piet Denneman

Mijn bedevaart naar Banneux

Vele jaren mocht ik als verpleegkundige mee op bedevaart naar Lourdes. Door allerlei omstandigheden ging dat ineens niet meer. Op bedevaart gaan, zorgen voor zieken en gehandicapten, bleef trekken. Nu hoorde ik heel toevallig tijdens de bedevaart van het Bossche bisdom naar Rome, over Banneux. Dat klonk zo aantrekkelijk, kleinschalig, dicht bij huis, dat ik me daar snel voor ingeschreven heb. Banneux ligt ongeveer 20 kilometer van Luik in de Belgische Ardennen. In 1933 op 15 januari is Maria daar verschenen aan Mariëtte Becot, een meisje van een jaar of 13, in de achtertuin van haar ouderlijk huis. In 1949 zijn de verschijningen van Maria daar officieel door de kerk erkend. In Eindhoven stapten we in de bus en na een koffietafel op het Drielandenpunt in Vaals reden we via een mooie, toeristische route naar Banneux. Onze gasten werden ondergebracht in het Accueil

en de vele vrijwilligers sliepen in een ander gebouw op een steenworp afstand.

Alles en bijna iedereen was daar nieuw voor mij, maar het voelde al heel snel goed en vertrouwd.

De bron is de voornaamste plek in Banneux, zoals in veel bedevaartplaatsen een bron een belangrijke rol speelt. De boodschap van Maria bij deze bron is: "steek uw handen in het water, deze bron is mij voorbehouden." De eerste avond gingen we zodoende met onze gasten na de Eucharistieviering naar deze bron. De gasten dompelden hun handen onder in dit water en wij, als duwer van de rolstoelers, probeerden ook een druppeltje mee te krijgen. Maria heeft zich aan Mariëtte kenbaar gemaakt als "Maagd der Armen" en "Ik kom het lijden verlichten", en haar verzoek is: "Bid veel". Voor dit laatste kregen we volop de kans door alle vieringen die voor ons gepland waren.

Als medewerker kregen we ruimschoots de gelegenheid om hieraan deel te nemen, samen met onze gasten. Het blijft speciaal om samen met degenen die je hun lichaam toevertrouwen om te verzorgen, even later in de kerk te mogen zitten en daar samen te mogen bidden. Het verandert voor mij de relatie.

Opvallend vind ik dat tijdens een bedevaart mensen heel anders reageren dan tijdens een vakantiereis. Veel emoties komen boven, er vloeien heel wat tranen. Mooi is dan om te zien hoe velen in staat zijn om elkaar te troosten, naar elkaar te luisteren, er voor elkaar te zijn. Op deze plaats vallen heel wat maskers en verdedigingsmechanismen weg en dat doet een mens goed. Je mag zijn wie je bent.

Er wordt gelukkig ook heel wat gelachen en plezier gemaakt met elkaar. Want op bedevaart gaan is fijn, je bent op reis, er helemaal uit en je hebt tijd voor elkaar.

Heel boeiend, en wat mij nederig maakt, vond ik om te zien hoe mensen hun kruis dragen, met hun, soms vele, beperkingen omgaan. Ze klagen niet, ze kunnen accepteren en blij zijn met datgene wat ze nog wel hebben en wat er voor ze wordt gedaan. Of ze waarderen dat ze vele jaren wel alles hebben gekund.

Als iets kostbaars zie ik voor me de spontane manier van bidden van een verstandelijk beperkte man. Hij bad met heel zijn lichaam, met hart en ziel. Ik

Nieuwtjes van de Camillianen

zou teveel schroom hebben om zo in het openbaar te bidden, maar bij hem was het zo puur en eerlijk, dat het bij mij eerbied oproep. Misschien vindt de Geest bij hem geen barricades en bij mij wel?

Getroffen werd ik door de zorg van mensen voor elkaar, familie of niet, en dat soms jaren achtereen. Ze doen dat vanzelfsprekend, beroemen zich er niet op en houden vol. Uit de bron bij Maria putten ze weer nieuwe kracht.

Banneux ligt mooi, in de heuvels met bossen en velden. Helaas liet het weer niet toe dat we veel buiten konden zijn. Voordeel is dan dat alle kerken dichtbij het Accueil liggen, zodat we tussen de buien door toch droog over konden steken. Er ligt een kruisweg in het bos, maar deze is met een rolstoeler moeilijk te doen.

Een kaarsje aansteken, uiteraard een vast onderdeel van een bedevaart, lukte net. Maar het was bijna te koud, ondanks warme jas en deken, om er buiten lang bij te blijven bidden.

Als vrijwilligers, jong en oud, professioneel en niet-prof, namen we om 12 uur 's nachts afscheid bij en van de bron.

In een grote kring, met een preek en een gebed van onze aalmoezenier en tot besluit hand in hand zingend. Voor herhaling vatbaar!

Trix Coerts

Nederland

Zoals in juni al gemeld heeft de Duits Nederlandse provincie van de Camillianen in pater Siegmund Malinowski een nieuwe provinciaal overste. Voor het Nederlandse deel van de provincie is Paul Schreur tot overste benoemd.

In de maand oktober hebben de leden van de gemeenschap in Roermond zich gedurende 5 dagen teruggetrokken in het klooster van de Camillianen in Freiburg voor een retraite. Het was een goede periode van bezinning, ontmoeting en gebed.

Tanzania

Na ruim 45 jaar in Tanzania gewerkt te hebben, is pater Theo van Schayk in november definitief naar Nederland teruggekeerd. De inmiddels 72 jarige Brabander bezint zich tijdens zijn welverdiende

vakantie op een eventuele nieuwe opgave in Nederland.

Ook in Tanzania is er een nieuwe overste benoemd. De 37 jarige pater Shukrani Mbirigenda is de eerste Tanzaniaanse overste in onze missie. Hij is als docent gezondheidszorg en ontwikkeling verbonden aan de universiteit van Dar-Es-Salaam. Op het ogenblik is hij bezig met zijn promotieonderzoek om aan deze universiteit zijn graad als doctor te behalen.

Wereldwijd is de orde bezig met een bezinning op haar toekomst. In verband met de snelle teruggang van het aantal leden in de westerse wereld wordt gestudeerd op mogelijkheden voor de toekomst. Een geïnspireerde zorg voor zieken en armen lijkt juist in onze steeds meer door geld geregeerde wereld noodzakelijker dan ooit. Wie komt er meehelpen?

II Camino - de weg

Hoewel er vele wegen naar Compostella voeren, heet de Pelgrimsroute naar het graf van de Heilige Jacobus kortweg de "Camino" een woord, dat je onderweg heel vaak hoort en geschreven ziet staan.

Ik heb, na mijn pensionering begin dit jaar, gekozen voor het laatste deel van de camino Frances ofwel de "Franse weg". Deze weg kent aan de grens tussen Spanje en Frankrijk twee varianten die in Puente la Reina bij elkaar komen. Mijn fietstocht naar Santiago de Compostella begon in Frankrijk aan de voet van de Pyreneeën in het stadje Saint Jean Pied de Port. De bedevaartstocht naar het graf van de Heilige Jacobus in Compostella is al eeuwen oud. Het was een weg van boetedoening, van inkeer of bezinning. Door deze weg te gaan kon men straffen afkopen of aflaten verdienen. Ik herinner me dat in de tachtiger jaren mensen van justitie, zoals rechters en advocaten, samen met gestraften de weg liepen om op deze manier hun straf te ondergaan en tot inkeer te komen; als het ware om het echte levenspad weer terug te vinden.

Een groot gedeelte van de camino had ik al in 2005 gefietst, maar deze keer wilde ik hem helemaal doen, want door mijn pensioen had ik nu tijd genoeg. Daarbij komt dat mijn broer Frans, ook met pensioen, me wilde vergezellen met zijn caravan. Ik had het dus geweldig luxe. Fietsen met weinig bagage,

want een paar liter water, wat boterhammen en een fotoapparaat kun je geen bepakking noemen. Zeker niet wanneer ik keek naar andere fietsende bedevaartgangers, die met fietsen volgeladen met kampeerspullen en kleding vanuit Nederland de tocht aan het maken waren.

Er moeten tienduizenden mensen onderweg geweest zijn, want, wanneer de fietsweg parallel liep met de wandelroute, zag je één grote lange rij mensen lopen. Op een kilometer weg kwam je er wel 20 tot 30 tegen. Er waren mensen bij uit alle streken van de wereld, als je tenminste de vlaggen mocht geloven die ze op hun rugzak gebonden hadden. Uit Brazilië, Korea en Japan en zelfs een enkele Afrikaan. En dan natuurlijk massa's mensen uit alle mogelijke landen van Europa. Je komt ook aparte pelgrims tegen, zoals een echtpaar, de man uit Canada en de vrouw uit Duitsland, die hun dochttertje tussen zich in op de tandem hadden met eigen trappers en een eigen stuur.

Een schitterend gezicht. Of een paar broers en vrienden die een gehandicapte vrouw in een rolstoel naar Santiago duwden, omdat ze daar zo graag heen wilde. Als ik een bewoner in een rolstoel de heuvel naar ons klooster op moet duwen, ben ik al bekaf, laat staan een tocht over passen van 1500 en 1400 meter hoog om van de tussenliggende heuvels met hellingen van 7 tot 10 % maar te zwijgen.

De weg die ik moest fietsen was dus heel bergachtig. Als er al een stuk vlak is dan moet je toch aan lange heuvels denken of een kort dal, omdat je na een paar kilometer toch weer de bergrug over moet, want de camino loopt, hoewel een 100 kilometer landinwaarts, toch parallel aan de zee. Het is dus geen rustig fietstochtje. Ik heb 15 dagen gefietst op 898 kilometer, dus gemiddeld 60 kilometer per dag. Dat is goed te doen, hoewel de hitte en de bergen je flink afmatten. Maar ja, het mag best pittig zijn, daarvoor is het ook een uitdaging.

Zoals gezegd, was mijn broer

met zijn caravan mee. Wanneer ik uitgefietst was, dan belde ik hem en kwam hij me ophalen en bracht me naar de camping waar wij logeerden. En de volgende dag bracht hij me weer naar de plek waar ik de dag tevoren was opgehouden en reed dan door naar de volgende camping..

Verder fietste ik alleen, want je moet toch in je eigen tempo fietsen berg op en heuvel af. Het landschap is heel gevarieerd, mooie dalen langs riviertjes, kale berghellingen, wegen door bossen en mooie dorpjes. Echt een heel mooie tocht. Ook kwam ik door een paar grote steden als Pamplona, Logrono, Burgos en Leon met schitterende kathedralen en mooie schaduwrijke pleinen. "Ben je ook jezelf tegen gekomen", vroegen veel mensen me na afloop. Lichamelijk zeker, want de tocht vergt heel wat van je conditie en geestelijk ook wel, want je hebt de hele dag de tijd om naast het genieten van de mooie natuur, van mei tot half juni is alles nog schitterend groen, na te denken over je leven. Geen slechte bezigheid, omdat ik net met pensioen gegaan was en na 20 jaar werken in het verpleeghuis iets anders wil gaan doen. Ik heb veel gedacht aan de heilige Camillus die na zijn bekering op weg ging naar het ziekenhuis van de Heilige Jacobus en daar een nieuwe fase in zijn leven begon. Ik was op weg naar het graf van de Heilige Jacobus en ook op weg naar nieuwe

uitdagingen in mijn leven als kloosterling.

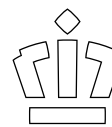
Ik heb op mijn tocht enorm geboft met het weer. De hele reis zon en lekker warm, overdag ruim 30 graden en 's nachts en 's morgens rond de 16 graden. Ik ging bijna elke morgen met een trui aan op pad en wanneer ik tegen 2 uur mijn broer belde, snakke ik vaak naar een plekje met schaduw en een koud pilsje.

Hoewel we meestal zelf kookten, zijn we een paar keer uit gaan eten en dat is in Spanje echt een feest. Meestal namen we het dagmenu, dat bestond uit soep, een hoofdgerecht met vlees of vis en een toetje, dat alles opgediend met water en een karaf wijn kostte slechts 12 euro per persoon. Niet te geloven en dan komen ze na elke gang nog vragen of je nog wat groente of vlees wilt hebben of nog wat wijn. De laatste etappe vond ik een van de zwaarste. Omdat ik de grote autoweg met al het langsrazende verkeer wilde vermijden, koos ik voor een rustiger weg "over de dorpen". Die weg was volgens de kaart 15 kilometer langer, maar rustiger en mooier. En dat klopte, want slechts af en toe kwam je iemand tegen. Een heel bosrijke omgeving met veel eucalyptusbomen en prachtige rivierdalen. Dat schitterende landschap had wel een nadeel, want het was steeds klimmen en dalen van het ene dal naar het andere. Heel vermoeiend dus, want je kunt beter 15 kilometer achter

elkaar klimmen en dan afdalen als steeds hellingen van 2 tot 4 kilometer. Maar de aankomst in Compostella was daarom een des te groter feest, want na die laatste inspanning en de laatste steile klim in de stad kwam ik uiteindelijk bij de kathedraal. Na een dankgebed bij het graf van Jacobus waar steeds weer nieuwe pelgrims aankwamen, kon ik mijn laatste stempel en mijn oorkonde, dat de tocht volbracht was, halen. Vervolgens naar de camping waar mijn broer lekker onder het afdak zat de mediteren of slapen en toen ik mijn fiets had weggezet en het blikje bier was geopend, begon het te regenen. Soms gebeuren er rare dingen. De hele tocht had het in Noord Spanje behoorlijk geregend op plaatsen waar ik net voorbij was of nog moest komen, maar nooit op de plek waar ik mij bevond. Dus leek die regenbui wel een teken, dat de tocht eindelijk volbracht was.

Zoals bij veel bedevaarten gaat het niet zozeer om het aankomen op de plaats van bestemming als wel om de tocht zelf. Het onderweg zijn, de ontmoetingen, de stille, dorpskerken, die helaas bijna allemaal gesloten zijn en de prachtige natuur zijn heel inspirerend. Daarnaast was het ook een geweldige manier om echt afstand te nemen, het verleden achter te laten en op weg te gaan naar nieuwe uitdagingen.

Paul Schreur

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Mocht het adres op deze Camillusbode onjuist zijn, wilt u deze dan aan ons terugsturen met het verbeterde adres.

U ontvangt dan van ons een nieuw exemplaar.

Heeft u geen interesse (meer) om de Camillusbode te ontvangen, wilt u deze dan ook aan ons terugsturen met een kleine aantekening hierover.

Dan verwijderen wij uw adres uit ons bestand.

Camillusbode
december 2010

AFZENDER:

Camillianen
Heinsbergerweg 174
6045 CK Roermond
Holland